

Haal meer uit uw pensioen kapitaal

Ramón Wernsen

Door de lage rentestand ontvangen werknemers momenteel weinig pensioen voor hun vrijkomende pensioenkapitaal, dat zij met een beschikbaarpremieregeling hebben opgebouwd. Sinds 1 september 2016 is het mogelijk uw pensioenkapitaal door te beleggen.

Bij pensioen kunt u onderscheid maken tussen de opbouwfase en de uitkeringsfase. Wie pensioen opbouwt via een beschikbaarpremieregeling (DC-regeling, Defined Contribution) zal in de opbouwfase veelal beleggen volgens een 'life-cycle'-model. Dit betekent dat u bij aanvang meer in aandelen belegt en minder in obligaties. Naarmate uw pensioendatum dichterbij komt wordt het percentage aandelen via een vooraf vaststaand glijpad omgezet in een hoger percentage obligaties. Het probleem van dit model is dat u al ver voor uw pensioendatum belegt in een groot percentage obligaties, die een lager rendement kennen dan aandelen, met als gevolg een lager verwacht pensioenkapitaal en daarmee een lagere pensioenuitkering.

Uit onderzoek komt naar voren dat — uitgaande van een lange beleggingshorizon — een vaste beleggingsmix met een hoog percentage aandelen superieur is, zowel in termen van rendement als in termen van risico. Dit geldt ook voor de keuze voor een 'omgekeerd' glijpad, waarbij het percentage aandelen toeneemt naarmate u ouder wordt. Een dergelijk 'omgekeerd' glijpad is superieur aan een normaal glijpad (zie kader). Kortom, het is weliswaar mogelijk dat uw huidige life-cycle

model voor u de ideale beleggingsstrategie is, maar de kans daarop is niet bijster groot.

Het is dus mogelijk om in de opbouwfase van uw pensioen te streven naar een hoger pensioenkapitaal. Op een gegeven moment zult u van het opgebouwde pensioenkapitaal een uitkering moeten aankopen. Bij een premie- of kapitaalregeling — zonder doorbeleggen — wordt uw gespaarde pensioenkapitaal op de pensioendatum omgezet in een levenslange uitkering. De rentestand en de levensverwachting die gelden op de pensioendatum vormen de basis voor uw levenslange pensioenuitkering. Deze uitkering is elk jaar gelijk — ze wordt dus ook niet per se voor inflatie gecorrigeerd —, ook al stijgt de rente in de toekomst naar een hoger niveau.

Hebt u de pech dat de rente laag is op het moment dat u met pensioen gaat, dan kunt u genoeg nemen met een uitkering die wel 30% lager kan liggen dan die van iemand die eerder met pensioen is gegaan, of onder voorwaarden blijven doorwerken en hopen dat de rente de komende jaren gaat stijgen. Wie een paar jaar geleden heeft gekozen voor deze laatste optie heeft verkeerd gekocht. Immers, de rente is in de afgelopen jaren verder gedaald. Uitkomst biedt de Wet verbeterde premieregeling, waarmee u twee extra opties krijgt als de rente laag is.

Optie 1: Pensioenkapitaal deels doorbeleggen

Het is mogelijk de pensioenpot gedeeltelijk om te zetten in een pensioenuitkering van een aantal jaren. Het resterende gedeelte blijft dan in beleggingen en wordt pas na die eerste jaren omgezet in een pensioenuitkering. Mocht de rente in de tussentijd stijgen, dan zal de latere uitkering dus hoger zijn. 'Dit kan nog tot 1 juli 2017. Maar de kans dat de marktrente de komende jaren gaat stijgen, is zeer klein. De kans dat hij nog verder daalt ook', stelt Theo Gommer, pensioenadvocaat en verbonden aan Akkermans & Partners.

Optie 2: Het hele pensioenkapitaal doorbeleggen

'Medewerkers kunnen ook de gehele pensioenpot omzetten in een variabele pensioenuitkering. Deze uitkering vindt dan plaats op basis van verwacht toekomstig rendement. De toekomstige uit-

Defined Benefit

▶ Bij Defined Benefit (DB) wordt een pensioen toegezegd. Dit pensioen wordt — zo veel mogelijk — zeker gesteld; risico's liggen hierdoor niet bij de individuele deelnemer. Deze regeling staat ook bekend onder de naam middelloonregeling of — indien van toepassing — eindloonregeling.

Defined Contribution

▶ Bij Defined Contribution (DC) wordt de hoogte van de pensioenpremie toegezegd. Vooraf is niet zeker wat het uiteindelijke pensioen gaat worden. Alle risico's liggen veelal bij de deelnemer. Deze regeling staat ook bekend als kapitaal- of beschikbaarpremieregeling.

Suboptimaal

▶ Shiller (2005) meent dat het traditionele glijpad (life-cyclemodel) suboptimaal is, omdat de allocatie naar aandelen groot is wanneer het pensioenvermogen nog klein is, en andersom.

ILLUSTRATIE: GETTYIMAGES

kering wordt vervolgens aangepast aan het feitelijke rendement en de levensverwachting en kan ook in dit geval dus hoger uitvallen. De aanpassing gebeurt jaarlijks', aldus Jeroen Wolfsen, directeur van MoneyWise.nl. Bij beide opties kan het natuurlijk ook zo zijn dat het toekomstige rendement alsnog lager is en daarmee eveneens de uiteindelijke uitkering. Het blijft een belegging en beleggen gaat gepaard met risico.

Plannen met pensioen

Stel, u bent 66 jaar en u hebt tijdens uw leven via uw beschikbaarpremieregeling

€475.000 aan kapitaal opgebouwd. Uw pensioenverzekeraar gaat uit van de huidige rekenrente van 0,75% en geeft aan u levenslang ongeveer €1700 bruto per maand uit te keren. Wilt u een hogere uitkering? Dan kunt u doorbeleggen. Masha Bril, pensioenexpert bij ABN Amro MeesPierson: 'Stel dat u met het kapitaal voor 70% risicomijdend belegt en voor 30% risicovoller. Ervan uitgaande dat het rendement op de risicovolle portefeuille ieder jaar minus 5% is en op de risicomijdende portefeuille 0%, dan daalt de uitkering gedurende vijftien jaar geleidelijk van ongeveer €1900 naar ruim €1500 per maand. Hebt u meer geluk en is het rendement op de meer risicovolle portefeuille ieder jaar 5%, dan stijgt de uitkering van ongeveer €1900 naar ruim €2300 per maand gedurende vijftien jaar. De vraag is of u het risico van een lagere uitkering wel aankunt', benadrukt Bril.

Vier aanbieders

Op dit moment is het mogelijk bij Aegon, Allianz, Delta Lloyd en Nationale-Nederlanden het pensioenkapitaal door te beleggen. 'Al deze aanbieders geven een eigen invulling aan de wet en de mogelijkheden die deze biedt. Doordat de producten verschillen, zijn ze cijfermatig moeilijk te vergelijken. Ze hebben allemaal voor- en nadelen. Wij helpen klanten om een goede keuze te maken', zegt Wolfsen.

'Behalve kiezen of u wilt doorbeleggen, dient u ook te bepalen of u een nabestaandenpensioen wilt of niet. Tevens moet u kiezen of u een hoog-laagvariant wilt of niet. Dit houdt in dat u de eerste jaren meer pensioen ontvangt, en daarna minder. Als sneller geld uit de pensioenpot wordt gehaald, is het risico — minder rendement — ook lager. Als het rendement goed is, zal de 'lage' uitkering de komende jaren weer gaan stijgen, waardoor toch een gelijkblijvende uitkering wordt verkregen', voegt Gommer toe.

De vraag is welk beleggingsrisico u kunt en moet lopen met uw pensioenkapitaal in zowel de opbouw- als de uitkeringsfase. Dit hangt vooral af van uw persoonlijke financiële situatie. Een financieel plan kan hierbij uitkomst bieden.

 Ramón Wernsen is financieel planner en publicist.